

דברי חכמה

גיליון מס. 2724 * יא בסיוון תשפ"ב * 10 ביוני 2022

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: שושנה שרקי sachlav@outlook.com

על דא ועל הא / מעט: תמר וולפין

• ועוד על דגלים והפעם על הדגל האדום:

בנעורי הייתי חברה בשתי תנועות נוער: קודם ב"הצופים" ואחר כך ב"תנועה המאוחדת". הדגל של התנועה המאוחדת היה דגל אדום, כיאה לתנועת נוער סוציאליסטית. בכל תנועות הנוער היו החניכים שרים, הרבה מאד שירים. כמעט כל הזמן, בפתיחת פעולה – שרים לפחות חצי שעה, בדרך לפעולה בעמק המצלבה או בחורשת הירח – היינו שרים. במסעות – שרים כל הזמן. אחד השירים שחזר על עצמו תמיד היה:

להבה - עלי להבה, עלי להבה.
במקבת - נכה כל היום, נכה כל היום.
להבה - כמוך כמונו
כמוך כמונו דיגלנו אדום!

בתנועת הצופים שהייתה "בלתי מפלגתית" שרו את אותו השיר, אבל היו מסיימים אותו במילים: כמוך כמונו דיגלנו כחול לבן! (כחול לבן כמו הלהבה???) נו מילא!).

בספר זיכרונותיי כתבתי גם על הדגל האדום בבית החינוך לילדי עובדים, שהיה שייך לזרם העובדים בחינוך:

בית חינוך לילדי עובדים היה שייך לקבוצה גדולה של בתי ספר של זרם העובדים. בשנת 1953 החליט בן גוריון לבטל את הזרמים בחינוך לטובת "חינוך ממלכתי". הייתי אז בכתה ו'. לא הרגשנו בשינוי עד שהתקרב חג הפועלים, האחד במאי. מכיוון שזרם העובדים בוטל, אסור היה להניף על גג בית הספר דגל אדום. האיסור הזה קומם חלק מהתלמידים, בעיקר אלה מכתה ח', ובעיקר אלה מתנועת "השומר הצעיר". אחד מהם, הכניס את הדגל האדום לתוך החולצה, התגנב אל גג בית הספר והניף את הדגל. מחאה קטנה זו, הייתה מפרפורי הגסיסה של זרם העובדים בחינוך.

כעבור פחות מעשור שנים הגעתי לקיבוץ כפר הנשיא. מתוך היכרותי עם קיבוצים רבים, ידעתי שלכל קיבוץ יש דגל אדום ועליו רקום בזהב שמו ושם התנועה שאליה הוא שייך. כל כך התפלאתי, שביום האחד במאי, לא היה שבתון, לא היה זכר לטכס כלשהו, וכמובן לא לדגל האדום. רק על יד צריף המתפרה תלתה דוריס לברט ז"ל סמרטוט אדום...

והיום? אחרי שכל כך הרבה מים זרמו בוולגה ובירדן, מבחינתי הדגל האדום הוא עניין של נוסטלגיה בלבד.

המשך בשבוע הבא...

• חג הביכורים:

חג הביכורים, שבועות, מתן תורה, חג הקציר, נחגג אצלנו ברוב עם. קבוצה גדולה מאד של אנשים, טרחו ועמלו למען הצלחת החגיגות. נהייתי מכל החגיגות שבהן השתתפתי, ואכלתי הרבה עוגות והרבה מאכלים טעימים בבראנץ'. תודה תודה.

• חג הביכורים – השינוי הגדול בקיבוץ

בכל חג שבועות, בבוקר, אריה אומר לי: אני צריך עכשיו לרדת למוסך לקשט את הקומביין, הוא אומר ואני צוחקת. הקומביין היה מלך החג, מלך תהלוכת הטרקטורים והציוד החקלאי (אחר כך הצטרפה גם קטפת הכותנה). בסוף התהלוכה היה הקומביין מגיע את פינת הדשא של האמפיתאטרון – איפה שהשנה היו העוגות – ואז ברגע הדרמטי ביותר היה נהג הקומביין, אריה או הרבי ג'קסון, שופכים ערימה גדולה של חיטה על אותה הפינה, והילדים היו משחקים ומשתוללים בערימה הזאת. כל ענף היה מקשט את הטרקטור שלו, ובדרך כלל גם נגררה עגלה אחרי הטרקטור, ובה ישבו ילדים. כל ענף היה מביא ביכורים בגאווה גדולה. ומניח אותה על הבמה. בסוף הטכס היה עולה מרכז המשק, שהיה גיבור החג, ומכריז על פידיון הביכורים כשהכסף נתרם לקרן הקיימת לישראל.

חג הביכורים שלנו הוא אחת העדויות החותכות לשינוי שחל בקיבוץ: גם אם היו רוצים לקיים תהלוכה – אין כמעט טרקטורים. את היבול של המפעל ההידרו-אלקטרי אי אפשר להביא לבמה, אולי קצת אבוקדו, תרנגולת אחת או שתיים וזהו.

החג הוא כבר לא חג חקלאי. במקום זאת זהו החג של "בתינו הומים מתינוקות" הריקוד של ההורים הטריים עם תינוקותיהם, של כל בתי הילדים, ושל הילדים הגדולים – המכניסטים – זה החג.

אינני אומרת זאת בביקורת או בכאב על מה שהיה ואיננו, אלא מתוך ראייה מפוכחת שאין שום דבר קבוע בחיים: הכל משתנה כל הזמן. אינך יכול לרדת אל אותו הנהר פעמיים.

• מנהלת קהילה חדשה:

ההיכרות שלי עם תמר קולר איננה מעמיקה, אבל מההיכרות של אנשים אשר שוחחתי איתם, חלקם מהקיבוץ, חלקם מחוץ לקיבוץ, אני ממליצה מאד לבחור בה. היא נמרצת, מסורה, איכפתית וערכית, ויש לה שם נהדר, תמר. הצביעו בעד תמר.

שבת שלום

תמר וולפין

ועדת קליטה

אשנב לחיינו - רווחה ובריאות

נורית אורן

המרפאה הראשונה הוקמה במנסורה מתחת לעץ. שתי חובשות היו לחלוצים שלנו: אירית בן חיים, שרוב הזמן שהתה עם ילדיה הקטנים בחדרה ובטי דוארי. החברים עסקו בסיקול ובניית המחנה בתנאים קשים ובאדמת טרשים שורצת עקרבים ונחשים. בחום הישראלי של הקיץ רחשו יתושי קדחת, צרעות וזבובים למכביר, ובחורף הקר ללא מדרכות וכבישים היתה האדמה רוויית בוך. לחובשות היתה לא מעט עבודה, וכך כותבת בטי: "סדר היום התחיל במסדר תחבושות.. ואני חובשת, מנקה, מחטאה, מרתיחה במי סבון בדלי קטן על פתיליה את התחבושות ותולה ליבוש לשימוש חוזר על גדרות התייל..."

החובשת בטי דוארי ז"ל מתחת לעץ מוציאה לחלוץ גרגר מהעין

כשעלו החברים ליישוב הקבע זכתה המרפאה בצריף נאה, ששימש אותה, עד שהוקם המרכז הציבורי החדש ובו מרפאה חדישה ונוחה יחסית. הדאגה לבריאותם ורווחתם הנפשית של החברים היתה בראש סדר העדיפויות. לא מעט משאבים הוקצו לצוות אחיות גדול, תרופות מרשם ופרטיות הוזמנו כיד המלך וללא חשבון, היתה מטפלת חולים, ניתנו טיפולי שיניים, פסיכולוגים פיסיותרפיה ועוד.

היה חשוב שהרופא יגור כאן ומשפחתו קיבלה את כל צרכיה בחינם - דירה, אוכל, חינוך ועוד. האחיות והרופא נתנו שירות עד הבית 24 שעות ביממה.

החברה ויטה מנג'גורסקי, שהיתה מטפלת חולים, כותבת בדברי הכפר ב- 1983 תחת הכותרת: "אנא דחפו את האף" ... קורה שחבר חלה ואף אחד לא ידע על כך. זה מקרה מצער מאוד כשזה קורה בקיבוץ. אנא, שימו לב אם מישהו לא מגיע לעבודה, דחפו את האף, גם אם זה לא עניינכם, כי יכול להיות שאותו אדם שוכב בביתו ואינו מסוגל לזוז..."

המבנה שהיה פעם חדרי חולים הוסב לבית סיעודי קטן ומשפחתי, קיבל חסות ורישיון ממשרד הבריאות ונקרא שמו בישראל "בית יונתן". מאות אלפי שקלים הושקעו בבית הזה מתוך חשיבה על סוף חייהם של החברים הקשישים שלנו.

זוהי ערבות הדדית. תמיד היינו טובים בזה, וגם אם המצב לא מושלם בקיבוץ, ואנשים עיריים מרגישים בודדים לפעמים, המצב פה טוב לאין שיעור מאשר בעיר הגדולה.

ב- 2004, ממש עם תחילת ההפרטה, קיבלתי על עצמי את ניהול הרווחה והבריאות. המרפאה כבר היתה תחת חסות קופ"ח כללית, אבל אצלנו עדיין היתה אחות במשרה מלאה ומזכירה רפואית על חשבוננו בנוסף לתקנים של קופ"ח. חברים רבים כבר היו זקנים והאחיות עדיין טיפלו בכולם כמו אז. המזכירה הרפואית המשיכה לקבוע תורים ומנהלת הרווחה טיפלה בעובדים הזרים, שהלכו והתרבו. הקיבוץ שילם אז את משכורתם. קראנו לזה "סינדרום המטפלת". נהג הבריאות הסיע אנשים לטיפולים רפואיים מחוץ לקיבוץ, וביטוחי הבריאות שולמו ע"י הקיבוץ. הקיבוץ לא השכיל לדאוג לפנסיות ראויות לחברים, וכשהגיעו הראשונים לגיל הפרישה התגלתה בעייה קשה. למזלנו קבעה התנועה הקיבוצית שיש לשלם פנסיות מינימום, ואלה משולמות מכספי העסקים. כיום כל החברים העובדים חייבים לדאוג לעצמם לחיסכון פנסיוני.

לאט לאט ורק בשנים האחרונות עברה האחריות הרפואית והסיעודית לידי של החבר ומשפחתו. כל הביטוחים עברו גם הם לאחריותו של החבר. במרפאה יש אחיות שכירות בחלקי משרה ורופא, שמקבלים קהל בשעות קבועות.

שוב אין אנו שונים מכל מקום אחר בארץ. בזמן האחרון המרפאה שלנו עוברת טלטלה לא קלה מסיבות שונות. אבל נעשים מאמצים רבים לשמור אותה כאן ולא להעבירה לטובא או לחצור.

חשוב לקיבוץ להשקיע ברווחה גם היום. יש לנו מנהלת רווחה. ושתי מטפלות שטח מסורות מבקרות בבתי הקשישים ועוזרות לאלה שאין להם בני משפחה במקום.

יש לנו מועדון קשישים, "המפגש", ובו פעילויות חברתיות וארוחות צוהריים הממומנות ע"י משרד הרווחה. הבית הסיעודי הורחב ע"י חברה חיצונית והוא מטפל ב- 35 דיירים מהקיבוץ ומחוצה לו. בתל חי שוכנת "עמותת ותיקי הגליל" שמספקת מגוון עצום של חוגים, הרצאות, וטיולים בארץ ובחו"ל לבני ה- 60+.

באין לנו אחות-כפר 24/7 כמו בימים עברו, יש מערכות שנותנות שירותי חירום בשעות שהמרפאה סגורה כמו השר"פ לכל הגילאים ו"קהילה בקשר" למבוגרים (פרטים אצל אירנה).

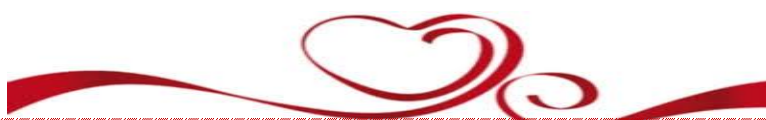
חשוב לציין שיש בכפר הנשיא הרבה מטפלים אלטרנטיביים במגוון מקצועות: עיסויים שונים, רפואה סינית, פילטיס, רייקי, בריכה טיפולית ועוד.

שרק נהייה בריאים.

פילטיס במקלט בהדרכת דורית רזנקרנץ

נורית אורן

על הדרך / הפינה של דודו

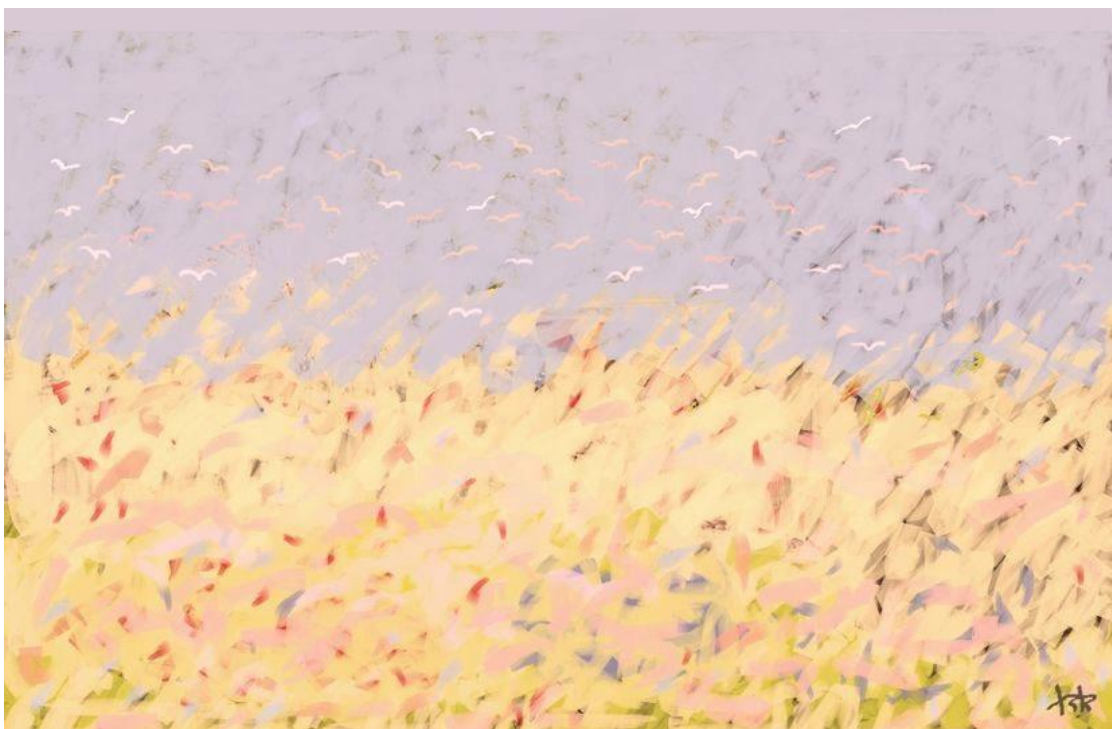
קיץ

אז ככה, אתמול בשעה ארבע אחר הצהריים
נסעתי לעבר ראש פנה שנמצאת במרחק
5.5 ק"מ מכפר הנשיא לכוון מערב.

כשיצאתי מכפר הנשיא נפרדתי
במבט כבר מתגעגע מהשדות
שעוד הוריקו משני צדי הכביש
בעקבות הגשם האחרון.

כעבר שתי דקות, באזור שדה התעופה
מחנים השדות החלו כבר לכמש.

חלפו עוד שתי דקות עד לצמת ראש פנה
והכל סביב כבר גוע והצהיב. זהו זה. קיץ.

פדריקו גרסיה לורקה

1. בגלל שמחת חג השבועות לא הספקנו להזכיר שב- 5 ביוני 1898 נולד פדריקו גרסיה לורקה. משורר. ב- 19 באוגוסט 1936 הוא נרצח על ידי מנוולים פשיסטים בשל היותו הומוסקסואל וקומוניסט. שני דברים שאין הדעת סובלת בספרד הפשיסטית, ועוד באדם אחד שכלי נישקו היו המילים הנהדרות שכתב.

2. האנשים האלה, כמו האנשים שרצחו את פדריקו, עוד משחרים גם היום לטרף ברחובותינו הקשים לדמוקרטיה. אנשי להב"ה אפלה, שונאים ומייחלים למותו של כל מי ששונה, אחר ואיננו נאמן לדרכם האלימה והמרסקת.

3. מנוולים היו ויהיו תמיד. משורר כמו פדריקו גרסיה לורקה כבר לא יהיה עוד.

קסידה על הבכי | פדריקו גרסיה לורקה

את המרפסת אני סגרת
כדי שלא אשמע את קול הבכי,
אבל מבעד לקירות האפלים
דבר לא ישמע מלבד הבכי.
יש מעט מאוד מלאכים ששרים,
יש מעט מאוד כלבים שנובחים,
אלף כנורות תמלא כף ידי.
אבל הבכי הוא כלב ענק,
הבכי הוא מלאך ענק,
הבכי הוא כנור ענק,
הדמעות חונקות את הרוח,
ודבר לא ישמע מלבד הבכי.

תרגם את השיר יפה נורא
עמוס נוי

מצעד הגאווה

1. שירה בנקי נרצחה במצעד הגאווה בירושלים בזמן שהתרחש ב-30 ביולי 2015, כאשר ישי שליסל, חרדי קיצוני ישראלי, רצח אותה בדקירות סכין והיא רק בת 16.

2. ישי שליסל הוא נייר הלקמוס של בית המשפט הישראלי. כאשר דקר א.נשים במצעד הגאווה עשר שנים קודם לכן הוא הורשע ונכלא לעשר שנים. כאשר רצח את שירה בנקי במצעד הגאווה בירושלים עשר שנים אחר כך, הוא הועבר למעקב באשפוז פסיכיאטרי.

3. מסקנה אפשרית ראשונה: יהודי שרוצח הוא חולה נפש, כי יהודים שפויים אינם רוצחים... (גילוי נאות, זוהי הערה צינית ומרירה עד מאוד, בבקשה לקבל אותה רק ככזאת).

4. עיר האלוהים

איפֿשֶׁהוּ בְּאַמְצַע הַדֶּרֶךְ
מִגֵּן הַעֲצֵמָאוֹת לְגֵן הַפְּעֻמּוֹן
לִקְחַ אֲבָרְהָם אֶת עֵצִי הָעֵלָה
וְשֵׁם עַל שִׁירָה בֵּתוֹ ,
לִקְחַ בְּיָדוֹ אֶת הָאִשׁ וְאֶת הַמַּאֲכָלָת
וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו.

וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים
וַיִּבֶן שֵׁם אֲבָרְהָם אֶת הַמִּזְבֵּחַ
וַיַּעֲרֶה אֶת הָעֵצִים וַיַּעֲקֵד אֶת שִׁירָה בֵּתוֹ.

וַיִּשֶׂם אוֹתָהּ עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים
וַיִּשְׁלַח אֲבָרְהָם אֶת יָדוֹ
וַיִּקַּח אֶת הַמַּאֲכָלָת לִשְׁחֹט אֶת שִׁירָה בֵּתוֹ
וְלֹא קָרָא אֵלָיו הַמֶּלֶאךָ.

שום דבר טוב לא יצא מזה

1. ולסיום תערוכה בינלאומית - ביום חמישי ה- 9/6/22 בשעה 19:00 תפתח בפירמידה - משכן לאמנות עכשווית בחיפה (בוואדי סאליב), תערוכה חדשה ובינלאומית בשיתוף Galeria Wschodnia בלודז', פולין. בהמשך העבודות המוצגות בתערוכה תוצגנה גם במדינות אחרות באירופה.

2. 40 האומנים המשתתפים בתערוכה הוזמנו ליצור עבודה המתייחסת למציאות שבה אנחנו פועלים.

מצב של הפרעה ומתח, חוסר

איזון ולחץ גובר. ולענות

בעבודתם על השאלה: מה

תפקידו של האמן? האם הוא

אמור ליטול חלק במאמץ לשנות

מציאות. ומה תהיה תגובתו

למציאות הקשה, בהנחה שכוחו

מוגבל אך הוא איננו נשאר אדיש

למציאות.

3. גם אני הוזמנתי להשתתף

בתערוכה ואני לוקח בה חלק יחד

עם רבים וטובים ממני.

EXHIBITION

NOTHING GOOD WILL COME OF IT

NIC DOBREG • Z TEG • NIE WYNIKNIJE

09.06

12.08

שום דבר טוב לא יצא מזה

لا شيء جيد سينجم عن ذلك

CURATOR: ADAM KLIMCZAK

אברהם אילת • אמיר תומשוב • CHRZANOWSKI ARTUR • פולין • עבד עאבדי • ANNA BORACHUK • אוקראינה • אשורף מואחרי • SUSKEN ROSENTHAL • גרמניה • DENIZ AYGUN • טורקיה • איתן ויתקון • MARIUSZ SOLTYSIK • פולין • ליאור קאריאל • ליליאנה אורבך • NIA PUSHAROVA • בולגריה • MARKUS MUSSINGHOFF • גרמניה • רופינה מוריאובה • EWA KAJA • פולין • תגית קלימור • AURELIA MANDZIUK • פולין • MAGDALENA LAUK • פולין • תמר רבן-ארונסטו לוי-אנדראס דרבי • ישראל כרתים • שחר מרקום • ורדה גצוב • בילו בליך • NEZAKET EKICI • טורקיה • רני סומק • ARTUR CHRZANOWSKI • פולין • ANDREA ISA • גרמניה • דורון פולק • ללי מיכאלי • ADAM KLIMCZAK • פולין • דוד וקשטין • POLAK • פולין • דודו פלמה • גזיאן ונון-דב אור נר • DIMITRIS ALATHNOS • יוון • אנה פרומצניקו • TERRY BUCHHOLZ • גרמניה • יעקב חנק • ANNA BORACHUK • אוקראינה • סמאח שחאדה • מיכאל חלאק • MARKUS MUSSINGHOFF • גרמניה • גלעד אופיר • דורית פיוגוביץ גודארד • MARIUSZ SOLTYSIK • פולין • TOMSZ MATUSZK • פולין • RYSZARD WASKO • גרמניה-פולין • לנה ארבוט עטואר • ZBIGNIEW KOSZALKOWSKI • פולין • ANKA LESNIAK • פולין • MONIKA CZARSKA • פולין

10.6 נורית אדלר

אלכסנדרה רות איילון

11.6 אמיתי נידם

יונתן לניאדו

12.6 רוני תמרי

13.6 טל עומר

רז מאור

זואי נידם

14.6 יוגב בר אילן

תמר מאור

15.6 דינה ברור

ניקולס רוז

16.6 לני יודאיקין

רחלי פוקס

אריאל אזולאי

הנקודה השחורה סיפור לשבת

יום אחד פרופסור נכנס לכיתה וביקש מתלמידיו להתכונן למבחן הפתעה. כולם חיכו בקוצר רוח ליד שולחנותיהם לתחילתה של הבחינה. הפרופסור חילק את הבחינות עם הטקסט פונה כלפי מטה, כרגיל במבחנים. ברגע שהוא חילק את כולם, הוא ביקש מהתלמידים להפוך את הניירות. להפתעת כולם, לא היו שאלות על גיליון הנייר. היתה רק נקודה שחורה במרכז הדף. הפרופסור, לא השתאה לראות את ההבעה על פניהם של כולם, הוא אמר להם את הדברים הבאים :

- הציונים מהמבחן הזה לא יכללו ולא ישפיעו על התוצאה השנתית שלכם. אני מבקש שתכתבו על מה שאתם רואים בדף המונח לפניכם. הסטודנטים המבולבלים, התבוננו בדף באריכות והתחילו במשימה הבלתי מובנת. בסוף הזמן הקצוב אסף הפרופסור את הבחינות והתחיל להקריא את הכתוב בכל אחד מהם בקול רם, בפני התלמידים. כולם, ללא יוצא מן הכלל, הגדירו את הנקודה השחורה, מנסים להסביר את עמדתה במרכז הגיליון. לאחר שהקריא את העבודות, הכיתה המבולבלת שקטה.

הפרופסור התחיל להסביר. אני לא הולך לדון על מה שכתבתם, אני רק רציתי לתת לכם משהו לחשוב עליו. אף אחד לא כתב על חלקו הלבן והמרובה של הנייר. כולם התמקדו בנקודה השחורה. ואותו הדבר קורה בחיינו. יש לנו חתיכת נייר לבנה להתבונן וליהנות, אבל אנחנו תמיד מתמקדים בכתמים הכהים. החיים שלנו היא מתנה שניתנה לנו על ידי אלוהים, באהבה ובטיפול, ותמיד יש לנו סיבות לחגוג.

הטבע מתחדש בכל יום, החברים שלנו סביבנו, העבודה שמספקת לנו את הפרנסה שלנו, ולחם יומנו, הניסים שאנו רואים בכל יום מחדש. עם זאת אנו מתעקשים על התמקדות רק במקום החשוך. הנקודה השחורה. בעיות הבריאות שמפריעות לנו, המחסור בכסף, יחסים מסובכים עם בן או בת הזוג או בן משפחה, אכזבה מחבר.

הכתמים הכהים הם קטנים מאוד בהשוואה לכל מה שיש לנו בחיינו, אף על פי כן הם הם אלה שמשיחים ומזהמים את דעתנו.

הטו את עיניכם מהנקודות השחורות בחיים שלכם. תיהנו כל אחד ואחת מהברכות ונקודות האור שהן תמיד מרובות יותר מהנקודות השחורות, בכל רגע שהחיים נותנים לכם. להיות מאושר ולחיות חיים מלאים באהבה .

"יותר מדי אנשים מבזבזים זמן וכסף שלא הרוויחו כדי לקנות דברים שהם לא רוצים כדי להרשים אנשים שהם לא אוהבים פיתחו הדלת והחלונות תנו לאור

להיכנס".

את המבחן הזה יזכרו הסטודנטים שנים רבות לאחר הלימודים, נשנן אותו גם אנחנו ונזכור אותו.

(כותב: לא ידוע)

משולחן העורכת / שושנה שרקי

